

संस्कृत-वार्ता:

दिनाङ्क :- 19.06.2025

सायम् :- 06:20

आदौ-मुख्यवार्ता:

- ईरानदेशात् भारतीयनागरिकान् सुरक्षितरूपेण प्रत्यावर्तनं सुनिश्चित्य प्रशासनं सर्वविधप्रयत्नं कुर्वत् अस्ति। उत्तर-इरान्-देशात् प्रत्यावर्तिताः सार्धत्रिंशत् भारतीयाः छात्राः, नवदिल्लीं समागताः ।
- दक्षिणे इस्त्राईलदेशस्य मुख्यचिकित्सालये प्रातः ईरानी-क्षेपणास्त्रेण प्रहारे अनेके जनाः व्रणिताः अभवन्।
- भारत-क्रोएशिया देशौ भारत-यूरोपीयसङ्घस्य मुक्तव्यापारसंधि इत्यादिषु विषयेषु चर्चा कृतवन्तौ।
- न्यायाधीशस्य यशवन्तवर्मा इत्यस्य आरोपणाम् अन्वेषणार्थं त्रिसदस्यीय-पीठेन निष्कर्षः प्रदत्तः यत् दिल्ली-उच्चन्यायालयस्य पूर्वन्यायाधीशस्य निष्कासनाय कार्याचरणारम्भाय पर्याप्त-कारणानि सन्ति।
- चतुःपञ्चाशत् भारतीयसंस्थाभिः QS World University Rankings इत्यस्मिन् स्थानं लब्धम्। यत्र भारतीय प्रौद्योगिकी संस्थानम्-IIT Delhi इति देशस्य शीर्ष-संस्थारूपेण उद्भूता । प्रधानमन्त्री श्री नरेन्द्र मोदी अस्य स्वागतं अकरोत्।

ईरान प्रत्यावर्तनम्

ईरानदेशात् भारतीयनागरिकान् सुरक्षितरूपेण प्रत्यावर्तनं सुनिश्चित्य प्रशासनं सर्वविधप्रयत्नं कुर्वत् अस्ति, तथा च अद्य भारतीयाभियानस्य सदस्यान् नीत्वा अन्यत् विमानं आगमिष्यति इति अपेक्षा अस्ति। पूर्वम् उत्तर-इरान्-देशात् प्रत्यावर्तिताः सार्धत्रिंशत् भारतीयाः छात्राः, नवदिल्लीं समागताः । नवदिल्ल्यां वार्ताहरसह वार्तालापं कुर्वन् विदेशराज्यमन्त्री कीर्तिवर्धनसिंहः अवदत् यत् इरानदेशे भारतीयनागरिकाणां निष्कासनार्थं सार्द्धं त्रिंशत्ततोप्यधिकाः अनुरोधः सर्वकारेण प्राप्ताः।

ईरान-इजरायल

अस्मिन्नेव क्रमे दक्षिणे इस्त्राईलदेशस्य मुख्यचिकित्सालये अद्य प्रातःकाले ईरानी-क्षेपणास्त्रेण प्रहारं कृत्वा इस्त्राईल-ईरान-सङ्घर्षः परमाणुसुविधासु नागरिकमूलसंरचनासु च नवीन-आक्रमणेन वर्धितः। अतः व्यापिकया क्षत्या अनेके जनाः व्रणिताः च अभवन्। सोरोका-चिकित्सालये प्रहारः नागरिकचिकित्सासुविधानां लक्ष्यीकरणे महत्त्वपूर्णः वृद्धिं प्रदर्शयति, इस्त्राईल-संचारमाध्यमेषु उड्डीयमानानां वातायनानां, चिकित्सा-सङ्कुलात् प्रचण्ड-कृष्णधूमस्य च दृश्यानि दृश्यन्ते, इरानस्य प्रतिकारः इस्त्राईलदेशेन कृतायाः इरानस्य नतान्ज् परमाणुसुविधायां रात्रौ एव आक्रमणस्य अनन्तरं अभवत्, यस्मिन् इजरायलसंस्थेस्य वक्तव्यानुसारं परमाणुशस्त्रविकासाय प्रयुक्त-घटकाः उपकरणानि च सन्ति। इस्त्राईलसञ्चिकाः इरानस्य अराक् बृहज्जलपरमाणुअभियांत्रिकस्य उपरि अपि आक्रमणं कृतवन्तः इति कथ्यते। यस्य उपयोगेन परमाणुविस्फोटस्य कोरं इति आधारं निर्मातुं शक्यते। इरानदेशः अद्य प्रातः इस्त्राईल-देशे आक्रमणस्य चतुर्दशतमं तरङ्गं प्रारब्धवान्, यत्र देशे सर्वत्र सामरिकलक्ष्यान् लक्ष्यं कृत्वा नवीनतम-प्रहारेण पञ्चिंशतितः अधिकानि क्षेपणास्त्राणि प्रहारितानि। ईरानीक्रांतिकारी-रक्षकदलस्यानुसारं इस्त्राईलसेनायाः साइबरनियंत्रणमुख्यालयं, गवायाम् इत्यस्मिन् गुप्तचरकेन्द्रं च सफलतया प्रहारं कृतवान्। अन्यः क्षेपणास्त्रः तेलअवीव-नगरस्य समीपे उच्च-भवनेषु, अनेकेषु आवासीय-भवनेषु च आघातं कृतवान् इति कथ्यते। इस्त्राईल-देशस्य राष्ट्रिय-उद्धार-सेवायाः अनुसारं एतेषु आक्रमणेषु न्यूनातिन्यूनं चत्वारिंशत् जनाः व्रणिताः अभवन्। इस्त्राईलस्य स्टॉक एक्स्चेन्ज भवनस्य क्षतिः अभवत् इति अपि प्रतिवेदनानि सूचयन्ति। इस्त्राईल-अधिकारिणः अधुना एतावता ईरानी-प्रहारात् न्यूनातिन्यूनं नक्केषाम् जनानां मृत्योः पुष्टिं कुर्वन्ति, यत्र सोरोक्का-चिकित्सालये प्रत्यक्ष-प्रहारः गम्भीरतम-घटनासु अन्यतमः अस्ति। सङ्घर्षस्य आरम्भात् चिकित्सा-अन्तर्गत-संरचनायाः उपरि महत्त्वपूर्णः आक्रमणः इस्त्राईलस्य प्रधानमन्त्री बेन्यामिन नेतन्याहू इरानस्य विरुद्धं प्रतिशोधं कर्तुं प्रतिज्ञां कृतवान् चिकित्सालये आक्रमणस्य अनन्तरं। इस्त्राईलदेशस्य रक्षामन्त्री इस्त्राईल कात्ज् इत्यनेन उक्तं यत् इजरायलदेशस्य संस्थे इरानदेशे सामरिकलक्ष्यविरुद्धं आक्रमणं तीव्रं कर्तुं निर्देशः दत्तः अस्ति।

अमेरिकीराष्ट्रपतिः डोनाल्ड ट्रम्पः संस्थेहस्तक्षेपविकल्पानां विचारं निरन्तरं कुर्वन् अस्ति यतः सम्पूर्णे पश्चिमे एशियायां द्वन्द्वस्य विस्तारस्य आशङ्का वर्तते। इरानस्य सर्वोच्चनेता आयातुल्लाह अली खामेनेई इत्यनेन वाशिङ्गटनं प्रति दृढतया उक्तं यत् ईरानीक्षेत्रे कस्यापि अमेरिकीय प्रहारस्य परिणामः गम्भीरः अपूरणीयः परिणामः भविष्यति येन वर्धमानासु शत्रुतासु सम्भाव्य अमेरिकीसंलग्नतायाः स्थितिः वर्धते।

रक्षासचिवः इजरायल

रक्षासचिवः इजरायलस्य समकक्षः च पश्चिम एशियायाः संघर्षस्य विषये दूरभाषेण चर्चां कुरुतः। रक्षासचिवः राजेशकुमारसिंहः इजरायलस्य रक्षामन्त्रालयस्य महानिदेशकेन मेजर जनरल् अमीर बरम इत्यनेन सह दूरभाषेण वार्तालापं कृतवान्। एतौ पश्चिम एशियायाः वर्तमानस्थितेः विषये अद्यतनविषये चर्चां कृतवन्तौ इति रक्षामन्त्रालयेन सोशल मीडिया माध्यमेन प्रकाशितम्। इजरायल-इरान्-देशयोः मध्ये वर्धमानस्य संघर्षस्य मध्ये एतत् वार्तालापं जातम्। गतशुक्रवासरे

प्रधानमन्त्री नरेन्द्रमोदी इजरायलस्य प्रधानमन्त्री बेन्जामिन नेतन्याहू इत्यनेन सह क्षेत्रे विकसितस्थितेः विषये भाषितवान्। चर्चायां प्रधानमन्त्री मोदी भारतस्य स्थितिविषये चिन्ताम् अवगत्य क्षेत्रे शान्ति-स्थिरतायाः शीघ्रं पुनर्स्थापनस्य तात्कालिकावश्यकतायां बलं दत्तवान्।

भारत-क्रोएशिया

भारत-क्रोएशिया देशौ भारत-यूरोपीयसङ्घस्य मुक्तव्यापारसंधि इत्यादिषु व्यापकविषयेषु चर्चा कृतवन्तौ। क्रोएशियादेशेन संधेः शीघ्रतायां समर्थने पुनरुक्तम्। भारत-क्रोएशिया-देशाभ्यां चिरकालस्य भारत-यूरोपीयसङ्घस्य मुक्तव्यापारसन्धिविषये चर्चा कृता। क्रोएशिया-कनाडा-साइप्रस्-देशानां सफलयात्रायाः अनन्तरं प्रधानमन्त्री मोदी नवदिल्लीम् संप्राप्तवान्। सः क्रोएशियादेशस्य प्रधानमन्त्रिणा आन्द्रेज् प्लेन्कोविच् इत्यनेन सह जाग्रेब-नगरस्य बैस्की-इवोरी इत्यत्र विस्तृत-प्रतिनिधिमण्डल-स्तरस्य वार्ताम् अकरोत्।

यूरोपीयसङ्घस्य परिधिमध्ये क्रोएशियादेशस्य निरन्तरं समर्थनस्य भारतेन प्रशंसा कृता। वञ्चिकशान्तिं, लोकतान्त्रिकमूल्यानि, सहकार्यं वर्धयितुं च स्वस्य सहयोगिप्रतिबद्धतायाः रेखांकनं कृतम्। द्वयोः देशयोः कृषिः, सांस्कृतिकविनिमयः, विज्ञानं, प्रौद्योगिकी च इति क्षेत्राणां चतुर्षु ज्ञापनपत्रेषु हस्ताक्षरं कृतम्। जाग्रेबनगरे आईसीसीआर-हिन्दी-अध्यक्षस्य स्थापना च अभवत्।

न्यायाधीशः वर्मा

न्यायाधीशस्य यशवन्तवर्मा इत्यस्य निवासस्थाने रुप्यकाणां प्राप्तेः आरोपणाम् अन्वेषणार्थं निर्मितेन त्रिसदस्यीय-पीठेन निष्कर्षः प्रदत्तः यत् दिल्ली-उच्चन्यायालयस्य पूर्वन्यायाधीशस्य निष्कासनाय कार्याचरणस्य आरम्भाय पर्याप्त-कारणानि सन्ति। हरियाणा-पञ्जाबयोः उच्चन्यायालयस्य मुख्यन्यायाधीशः शीलनागुः, हिमाचलप्रदेश-उच्चन्यायालयस्य मुख्यन्यायाधीशः जी.एस.सन्धावालिया, कर्नाटक-उच्चन्यायालयस्य न्यायाधीशः अनु-सिवरामनः च समाविष्टाः। समितिः तस्य वक्तव्यं अस्वीकृतवान्, यत् एषः प्रकरणः तस्मात् अपमानयितुं विरचितम् आसीत् इति। प्रतिवेदनानुसारं नवदिल्ल्यां न्यायाधीशवर्मा इत्यस्य निवासस्य भण्डारकक्षे रुप्यकाणि प्राप्तम्, तस्य गृहकर्मचारिणौ भण्डारकक्षात् ज्वलितानि रुप्यकाणि निष्कासयितुं योगदानं प्रदत्तवन्तौ। भण्डारकक्षात् प्राप्तानां रुप्यकाणां विषये समित्या अवलोकितं यत् न्यायाधीशः वर्मा रुप्यकाणां विवरणं प्रदाने असमर्थः अस्ति।

क्यूएस-रैंकिंग

चतुःपंचाशत् भारतीयसंस्थाभिः QS World University Rankings इत्यस्मिन् स्थानं लब्धम्। यत्र भारतीय प्रौद्योगिकी संस्थानम्-IIT Delhi इति देशस्य शीर्ष-संस्थारूपेण उद्भूता । QS World University Rankings इत्यस्मिन् अभिलेखात्मकं चतुःपंचाशत् भारतीयसंस्थानां स्थानं प्राप्तम्। अस्मिन् क्रमे भारतीयप्रौद्योगिकीसंस्था-आइआइटी, दिल्ली, देशस्य शीर्षस्था संस्था अस्ति। विश्वस्य उच्चशिक्षणसंस्थानां श्रेण्यङ्कनस्य नूतनसंस्करणे आईआईटी दिल्ली त्रयोविंशतिअधिकएकशततमे स्थाने अस्ति। पूर्वम् एषा श्रेणी सार्धैकशतम् आसीत्। एतत् संस्थायाः अद्यपर्यन्तं प्राप्तं सर्वोच्चं QS World University रङ्किङ्ग श्रेणी अस्ति । केन्द्रीयशिक्षामन्त्रिणा धर्मेन्द्रप्रधानेन सोशल मीडियापोस्ट् मध्ये उक्तं यत् चतुर्दशोत्तरद्विसहस्रं तमे वर्षे देशस्य केवलं एकादश विश्वविद्यालयाः एव क्यूएस-क्रमाङ्कने स्थानं प्राप्तवन्तः, यत् पञ्चगुणं वर्धमानं चतुःपंचाशत् इति क्रमाङ्कनं जातम्। प्रधानमहोदयः अवदत् यत् राष्ट्रियशिक्षानीतिः विंशत्युत्तरद्विसहस्रं न केवलं भारतस्य शक्षणिकपरिदृश्यं परिवर्तयति, अपितु तस्मिन् क्रान्तिं करोति। सः अवदत् यत् भारते अधुना जी-२० देशेषु द्रुततरा वर्धमाना शिक्षाव्यवस्था अस्ति तथा च अमरीका, ब्रिटेन, चीनदेशेभ्यः परं चतुर्थः सर्वाधिकप्रतिनिधिः अपि अस्ति इति गौरवस्य विषयः। प्रधानमन्त्री श्री नरेन्द्र मोदी अद्य QS World University Rankings 2026 इत्यस्य स्वागतं कुर्वन् वक्षिकशिक्षायां शोधकार्ये च भारतस्य वर्धमानस्य प्रतिष्ठायाः प्रमाणम् इति उक्तवान्। सः भारतीययूनां हिताय अनुसन्धान-नवाचार-पारिस्थितिकीतन्त्रस्य अग्रे विकासाय सर्वकारस्य प्रतिबद्धतायाः पुनः पुष्टिं कृतवान्।

रूसस्य राष्ट्रपतिः

रूसस्य राष्ट्रपतिः क्लादिमीर् पुतिनः इस्राइल्-इरान्-देशयोः द्वन्द्वं समापनार्थम् मध्यस्थतायाः प्रस्तावम् अकरोत् । सेण्ट् पीटर्सबर्गः अन्तर्राष्ट्रीय-आर्थिक-मञ्चस्य अवसरे गोलमेज-सत्रे वदन् श्री पुतिनः परामर्शम् अयच्छत् यत् मॉस्को एतादृशे संधौ वार्तायां सहायतां कर्तुं शक्नोति यत् तेहरानाय इजरायलस्य सुरक्षा-चिन्तनं शमयत् शान्तिपूर्ण-परमाणु-कार्यक्रमम् अग्रे सारणस्य अनुमतिं प्रयच्छेत्।

ऋतुविभागः

ऋतुविभागेन उक्तम् अद्य गुजरात, केरल, माहे, उपहिमालयन पश्चिमबङ्गाल, सिक्किम, मध्यप्रदेश राज्यानां तथा पूर्वोत्तरराज्यस्य केषुचित् भागेषु अपि प्रचण्डवृष्टिः भविष्यति। विभागस्य वरिष्ठवह्निनिकः आरके जेनामणिः

कथितवान् यत् केषुचित् स्थानेषु प्रचण्डवृष्टिः भवितुम् अर्हति। अद्य झारखण्ड, ओडिशा, पश्चिमबङ्गालप्रान्तानाम् अनेकेषु जनपदेषु प्रचण्डवृष्टिः। झारखण्डाय रेड अलर्ट सञ्चारितम्।

स्क्वाश

वेलावन् सेन्थिल्कुमारः मलेशियादेशस्य कुचिङ्ग्-नगरे आयोजितस्य एशिया-स्क्वाश-चम्पियनशिपइत्यस्य क्वार्टर्-फायनल्-पादोपान्त्य चक्रम् संप्राप्तवान्। अधुना सः मलेशियादेशस्य जोआचिम् चुआह इत्यस्य संमुखम् करिष्यति। अन्तिमाष्टक्रीडायां सेन्थिल्कुमारः जापानदेशस्य तोमोताका एण्डो इत्येनं ३-० इति अङ्केन पराजितवान्।

॥ इति वार्ताः ॥